

Asia: Lausuntopyyntö karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2024-2025 (VN/15601/2024)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2024–2025. Maa- ja metsätalousministeriö esittää poronhoitoalueelle 70 karhun kiintiötä, joista 10 läntiselle ja 60 itäiselle poronhoitoalueelle. Muun Suomen kannanhoitoalueelle esitetään kiintiöksi 154 karhua metsästyslain 41a§ 3 momentin nojalla myönnettäville poikkeusluville. Koko Suomen kiintiö olisi yhteensä 224 karhua. Asetuksen tavoiteltuna päämääränä on vähentää vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla ja karhun kiintiömetsästyksellä karhun aiheuttamia vahinkoja poronhoitoalueella. Poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen osalta päämääränä on ylläpitää karhukanta ihmisarkana, millä ehkäistäisiin ennalta tarvetta viranomaisten karkotustoimille ja tarvetta myöntää vahinko- ja turvallisuusperusteisia poikkeuslupia.

2 Lausunto

Luonnonvarakeskuksen uusimman kanta-arvion mukaan karhujen kokonaisyksilömäärä ennen vuoden 2024 metsästyskautta oli 2 100–2 250 karhua. Arvio perustuu vuoden 2023 havaintoihin, eikä ota huomioon vuoden 2023 metsästyspoistumaa. Kanta-arvio on noin 20 % suurempi kuin arvio vuodelle 2022. Metsästyspoistuma metsästysvuonna 2023–2024 oli metsästyskautta edeltävän kannan kokoa koskevaan arvioon suhteutettuna noin 7 % ja tunnettu kokonaiskuolleisuus noin 8 %. Maa- ja metsätalousministeriön esittämä kiintiö (224 karhua) vastaa noin 11 %:a Luken ennustaman karhukannan yksilömäärästä ennen vuoden 2024 metsästyskautta. Ottaen lukuun vuoden 2023 keskimääräistä vähäisempi metsästyspoistuma, jota vuoden 2024 metsästyskautta edeltävää yksilömäärää koskeva ennuste ei ota huomioon, on mahdollista, että suhteellinen metsästyspoistuma olisi pienempi kuin mainittu noin 11 %. Karhukannan arvioidun koon ja tunnetun vuotuisen kuolleisuuden perusteella tehty populaatiomalli Suomen karhukannalle antaa tuloksen, jonka mukaan tunnettu kuolleisuus, jolla karhukanta pysyisi tulevina vuosina nykyisen suuruisena, on poronhoitoalueella 18 % ja muualla Suomessa 12 %. Luonnonvarakeskus arvioi, että Maa- ja metsätalousministeriön esittämä 224 karhun kiintiö on karhukannan kestävä käytön mukainen niin, ettei se toteutuessaan aiheuta karhukannan yksilömäärän vähenemistä. Tämän arvion toteutuminen edellyttää kuitenkin, ettei karhusaaliin ikä- ja sukupuolijakauma voimakkaasti poikkea tavanomaisesta. Karhunmetsästyskäytännöissä ei ole tiedetysti odotettavissa sen kaltaisia muutoksia, joiden perusteella olisi odotettavissa saalisrakenteessa merkittävää eroa verrattuna tällä vuosituhanella vallinneeseen rakenteeseen, jossa urosten osuus on 60–65 % ja nuorten, alle viisivuotiaiden urosten osuus noin 50 % karhusaaliista. Nuoret urokset jäävät aikuisia yksilöitä helpommin metsästäjien saaliiksi. Suomalaisille karhuille on ollut luonteenomaista arkuus ja ihmisen kohtaamisen

välttely. Karhun hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat yleistyneet 2000-luvulla Euroopassa (Penteriani ym. 2016; <https://www.nature.com/articles/srep20552>, Bombieri ym. 2019; <https://www.nature.com/articles/s41598-019-44341-w>). Suomessa ei ole ollut vastaavaa nousevaa trendiä, vaikka karhukanta on runsastunut. Karhukantaan on kohdistunut rajoitettu metsästys. Ottaen huomioon karhukannan runsaus, hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat olleet harvinaisia Suomessa. Turvallisuusriskin hallinnan ohella pyynti voi auttaa tukemaan myös vahinkoriskin hallintaa, sillä karhun aiheuttamien vahinkojen määrään heijastuu karhupopulaation yksilömäärä.

Nina Peuhkuri

Kehittämispäällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 26.06.2024 klo 10:53:53.

Lausunnon valmistelija(t):

Ilpo Kojola

Samuli Heikkinen

Liitteet:

Tiedoksi: